

Bilaga 1

Mått och uppföljning

Skellefteå 2030 är en strategi som syftar till att göra vårt lokala samhälle starkare och mer attraktivt, och för att veta om utvecklingen går åt rätt håll måste den mätas. I strategin arbetar vi med fyra strategiområden, som vart och ett har tre mål, och det är hur samhällsutvecklingen går relaterat till de tolv målen som vi valt att följa i drygt 20 mått. Befolkningsmålet ligger vid sidan av dessa tolv och mäts separat utifrån bl.a. befolkningsprognoser.

Många av måtten mäter utvecklingen inom ett mål på ett indirekt sätt; det är t.ex. mycket svårt att veta om ännu fler verkligen trivs i Skellefteå, men det kan dras slutsatser om det från hur flyttströmmarna förändras. Vi arbetar på det sättet för att underlätta för den årliga uppföljningen, i mesta möjliga mån utgår måtten från material som är enkelt att tillgå och uppdateras år för år.

Dessa mått mäter alltså hur samhället utvecklas, inte vilken effekt en viss insats haft. Alla insatser bör utvärderas i sitt sammanhang, men kopplingen mellan enskilda insatser och samhällsutvecklingen kan i många fall bli svår att se och syns sannolikt inte direkt i de övergripande måtten som följer nedan. Om utvecklingen går åt fel håll måste istället hela insatsområdet ses över i en djupare analys.

Där det har varit möjligt utifrån det vi vet idag har måtten fått ett önskat läge år 2030. Ett exempel är andelen förvärvsarbetande, helt enkelt utifrån hur många som kommer vara på arbetsmarknaden i en situation där vi är 80 000 invånare. Dessutom kommer vissa av måtten, t.ex. lönerna och utbildningsnivån, att jämföras med riket och kommuner med liknande förutsättningar, på grund av att utvecklingen i de fallen redan utan insatser har en viss riktning och att det är i relationen till andra man kan se om Skellefteå går bättre eller sämre. Där det handlar direkt om hur människor är eller vad de gör så delar vi även upp siffrorna i män och kvinnor om det är möjligt. Detta inte minst på grund av att kvinnor är en målgrupp, och att vi därför måste titta extra noga på hur utvecklingen ser ut ur det perspektivet.

Befolkningsmålet 80 000

Att mäta om vi är 80 000 invånare år 2030 är i sig den minst komplicerade uppföljningen vi har, men utifrån vår kunskap om hur och i vilka åldersgrupper befolkningen måste öka så finns dels delmål på vägen och dels önskade lägen kring könsfördelningen och antalet som är mellan 20 och 40 år.

1. HÅLLBARA OCH VARIERADE LIVSMILJÖER

Där vi tidigare pratat om näringsliv, arbetsmarknad, kunskap och kompetens är det här tal om Skellefteå som plats och dess kvaliteter.

Mål: Ännu fler skall trivas i Skellefteå

- Flyttnetton: Flyttnettot, alltså slutsumman av in- och utflyttning, visar på hur människor uppfattar Skellefteå och vilka förutsättningar som Skellefteå erbjuder. Blir Skellefteå en attraktiv plats för unga, kvinnor eller nyanlända bör det märkas i hur många av de grupperna som flyttar in och ut. Dessa siffror kan dock inte skiljas ut från den påverkan som t.ex. arbetsmarknaden har och blir därmed även konjunkturkänsliga.

- Nöjd medborgarindex kommersiellt utbud: Detta är en del av en återkommande undersökning som frågar invånarna vad de tycker om det utbud som finns av butiker och kommersiella upplevelser. Detta är mycket viktigt för hur levande en plats uppfattas, och eftersom utbudet värderas olika beroende på tycke och smak är det viktigt att ta målgrupperna i åtanke.
- Nöjd medborgarindex fritidsmöjligheter: Likt i föregående indikator så mäts här människors uppfattning, men till skillnad från vad som kan konsumeras handlar den här indikatorn om hur nöjda invånarna är med utbudet av aktiviteter - vad som kan göras på fritiden vad gäller t.ex. kultur, idrott och föreningsliv. Tillsammans med tillgång till arbete, bostad och kommersiellt utbud är fritiden en central del i om en plats uppfattas attraktiv.
- Turistekonomisk modell: Turistekonomisk modell (TEM) används för att fånga en samlad bild av hur besöksnäringen utvecklas. Det mäter den andra aspekten av att trivas; det är inte bara de bofasta som kan trivas olika bra, utan det gäller även för de viktiga besökarna. Vi använder här omsättningen som genereras av inresande turism.
- Nöjd-inflytande-index: Detta index mäter hur väl invånarna anser sig kunna påverka kommunala beslut och verksamheter, vilket är en stor aspekt av delaktigheten.

Mål: Utformat för nästa generation

- Miljö och hållbarhet är komplexa och komplicerade frågor som inte lånar sig till enkla mått, därför väljer vi att utvärdera utvecklingen i en mer djuplodande rapport med jämna mellanrum.

Mål: Enklare etablering för alla

- Slutförda bostäder per kategori: För att fler människor ska kunna bo i Skellefteå behövs fler bostäder i de miljöer där människor vill do. Därför bör vi mäta hur många lägenheter och småhus som blir klara för inflyttning varje år, i relation till vad vi uppskattar vara den maxnivå på produktionen som kommer att behöva uppnås innan 2030..
- Genomflyttning nyanlända år 0: Eftersom de nyanlända är en stor grupp människor som idag i stor utsträckning väljer att flytta från Skellefteå så är förbättrad integration en nyckelfaktor för att vår vision och våra mål ska bli verklighet. Integration är dock ett komplext begrepp, så här undersöker vi indirekt hur väl integrationen fungerar genom att se hur många som redan under sitt första år i Skellefteå väljer att leta sig vidare till andra delar av Sverige.

2. KUNSKAP OCH UNIK KOMPETENS

Att människor utbildar sig är bra både för dem själva och för arbetsmarknaden, och det kan mätas på detta sätt:

Mål: Kompetens för ständig utveckling

- Utbildningsnivå i åldern 25-64: Vi väljer att mäta kompetensförsörjningen, alltså om det finns rätt kunskap för att fylla arbetsmarknadens behov, genom att se på hur stor andel av arbetskraften som har eftergymnasial utbildning. Därmed förutsätts att det kommer att vara

svårast att få tag på kvalificerad personal med eftergymnasial utbildning och att människor med eftergymnasial utbildning i hög utsträckning bor på en plats där de får avsättning för sin utbildning.

Mål: Utbildning som stärker varje elevs utveckling

- Gymnasieelever som tar gymnasieexamen inom fyra år: Detta mått visar hur väl gymnasieskolan lyckas ge ungdomarna grundläggande förutsättning för att söka sig ut på arbetsmarknaden eller till vidare studier.
- Övergång till högskola inom tre år: Här mäter vi hur stor del av de som går ut gymnasiet med behörighet till vidare studier som faktiskt går vidare, vilket bör vara så många som möjligt. Det visar på om ungdomarna har inställningen att det är viktigt att läsa vidare och getts rätt information och möjligheter.

Mål: Resultat i toppklass

- Behörighet till gymnasiets yrkesprogram: Kort och gott hur många som går ut högstudiet och har behörighet att läsa på gymnasiet, vilket är mycket viktigt med tanke på att utbildning åtminstone på gymnasienivå är A och O i dagens kunskapssamhälle.
- Gymnasiebetyg: I denna indikator går vi ett steg längre jämfört med högskolebehörigheten, här mäter vi hur gymnasieungdomarna i Skellefteå presterar i jämförelse med riket vad gäller studieresultat och siktar på att de i snitt tillhör Sveriges bästa. Vi tycker att det är ett bra komplement till att mäta enbart utbildningsnivån eftersom det kan vara stor skillnad mellan knappt godkända betyg och toppbetyg även om den formella kompetensen är densamma.

3. GLOBALT KONKURRENSKRAFTIG EKONOMI

Hur det går på arbetsmarknaden och i näringslivet mäter vi på följande sätt:

Mål: Näringsliv och arbetsmarknad med bredd

- Andel förvärvsarbetande i åldern 20-64: Ska vi bli fler invånare, framför allt inom åldrarna 20-40, så måste det även finnas arbete i proportion till den ökningen. Idag har Skellefteå ca. 35 000 förvärvsarbetande, och år 2030 ska det därför vara 39 000. För jämförbarhetens skull uttrycks det i andel av befolkningen i åldrarna 20-64.
- Branschbredd: Branschbredd är ett speciellt mått som visar om en plats har större eller mindre variation av arbeten, och det kan jämföras med vad som kan förutsättas utifrån hur andra liknande platser variation ser ut. Detta är viktigt på grund av att en plats med låg branschbredd har mindre chans att attrahera många människor än en plats där det finns många sorters arbeten; akademiska arbeten, industriarbeten, vårdarbeten osv.
- Näringslivsklimat: Detta är ett mått som tillhandahålls av Svenskt näringsliv och som dels

grundar sig i en enkät som årligen går ut till företagen och dels en statistisk undersökning kring bl.a. skatter och företagande. Syftet är att visa hur lätt eller svårt det är att vara företagare i en kommun, och framför allt i relation till kommunorganisationens arbete och servicenivå. Tanken är att där det är lätt att driva företag skapas fler arbetstillfällen, vilket möjliggör för fler invånare att leva på platsen.

- BRP/invånare: Bruttoregionalprodukt (BRP) är ett vanligt nationalekonomiskt begrepp, som visar det samlade värdet på allt som produceras i kommunen (både varor och tjänster) och ofta fördelas på antalet invånare för att det lättare ska kunna jämföras med andra platser av olika storlek. I korthet så visar BRP om näringslivet ökar sin omsättning eller inte, vilket i sin tur visar på om det står sig i konkurrensen med andra platser.

Mål: Tillväxtmotor i norra Sverige

- Regionalt T-index: Detta är ett mått som visar hur en samling kommuners styrkor förhåller sig till varandra, och i praktiken hur väl kommunerna utvecklas gemensamt och stärker varandra. Det handlar kort sagt om att se i vilken utsträckning Skellefteå är ett gravitationscentrum i de system kommunens olika delar, t.ex. näringslivet eller offentlig sektor, verkar inom. T-indexets framgångsfaktorer kan beskrivas som en kombination av koncentration och storlek, kunskapsintensitet, samt kontakter och nätverk. Om Skellefteå får ett högre T-värde och vi även ser en ökning i skellefteregionen som helhet har Skellefteå tagit en frontposition i utvecklingen som även drar med sig de andra kommunerna.
- Mediannettoinkomst: Denna siffra mäter den disponibla inkomsten, och mer specifikt inkomsten hos den tänkta invånare som har lika många över som under sig i inkomst. Eftersom lönesummorna i allmänhet alltid stiger måste utvecklingen jämföras med riket. Det är intressant att titta på inkomsterna på grund av att de utvecklas i takt med att arbetsmarknaden utvecklas och kunskaps- och kompetensnivåerna höjs.

Mål: Spetskunskap för global konkurrenskraft

- Exportvärde (varu- och tjänsteexport): Om föregående punkt handlade om det samlade värdet av produktionen, så handlar detta mått om en stor och viktig del av den; exporten. Om näringslivet blir mer konkurrenskraftigt går exportvärdet upp, och mer pengar flyter in till näringslivet och Skellefteå.
- Utländska direktinvesteringar: Om Skellefteås näringsliv är nog konkurrenskraftigt för att locka till sig mer utländska investeringar har det blivit mer globalt konkurrenskraftigt. Utländska investeringar gör sedan i sin tur näringslivet starkare, vilket skapar en god spiral.

4. ÖVERBRYGGADE AVSTÅND

Detta strategiområde syftar till att utveckla hur människor, information och gods färdas runt om i kommunen och till och från omvärlden.

Mål: Enkla resor på människors villkor

- Antal resor med kollektivtrafik: Miljö- och klimatmässigt är ett ökat resande med kollektivtrafik att föredra jämfört med t.ex. biltrafik. Kollektivtrafiken har även stor betydelse för de som av olika anledningar inte använder bil. Att mäta kollektivtrafikens utveckling och inverkan på samhället görs bäst genom att se hur stor andel av det totala antalet resor som görs med kollektivtrafik, men om sådan data inte tas fram genom resvaneundersökningar varje år får antalet resor istället jämföras mot senast kända andel.

Mål: Effektiva resor och godstransporter

- Antal resenärer med flyg: Det här måttet mäter hur väl flygplatsen följer med i utvecklingen mot fler in- och utresande både vad gäller fritid och arbete. Kraven på att kunna flyga snabbt och enkelt ökar, och om inte resenärerna ökar kan flygförbindelserna vara en flaskhals.

Mål: Tillgänglig delaktighet

- Bredbandstäckning: Redan idag är möjligheten att vara uppkopplad mot Internet var man än är en grundläggande del av vardagen, både vad gäller arbete och fritid, och det kommer inte att minska i framtiden. Vi mäter här yttäckningen där bredband 100 mbit/s är tillgängligt.

MÅL	MÅTT	BASELINE					JÄMFÖRELSE M. ANDRA ÖNSKAT LÄGE 2030					
		Kvinnor	Män	Kvinnor 20-39	Män 20-39	Totalt		Kvinnor	Män	Kvinnor 20-39	Män 20-39	Totalt
80 000	Befolkning	35660	36364	7844	8852	72024		40 000	40 000	10 000	10 000	Jmf. 80000-prognos per år
Näringsliv och arbetsmarknad med bredd	Andel förvärvsarbete 20-64	84,6%	89,9%			87,4%		92,0%	92,0%			92%
Tillväxtmotor i norra Norrland	Branschbredd					46%	Ja - jämförbara kommuner					Öka mer än jmf. kommuner
Spetskunskap för global konkurrenskraft	Näringslivsklimat					Plats 185	Ja - samtliga kommuner					+20 per mätning
	BRP/invånare					347						Ökande varje år
	Mediannettoinkomst	100,6	101,6			101	Ja - index riket					Öka mer än riksindex
	Regionalt T-index					Mått inte färdigt vid publicering						Ökande varje år
	Utländska direktinvesteringar					Mått inte färdigt vid publicering						Ökande varje år
	Exportvärde (varu- och tjänsteexport)					Mått inte färdigt vid publicering						Ökande varje år
Kompetens för ständig utveckling	Utbildningsnivå 25-64 (andel med eftergymnasial utbildning)	41%	30%			35%	Ja - jämförbara kommuner					Öka mer än jmf. kommuner
Utbildning som stärker varje elevs utveckling	Övergång till högskola inom tre år	38,7%	23,5%			31,5%						40%
Resultat i toppklass	Gymnasieelever som tar gymnasieexamen inom fyra år	85%	74%			79, 6%						90%
	Behörighet till gymnasiets yrkesprogram					86, 4% (plats 156)	Ja - samtliga kommuner					Topp 30
	Gymnasiebetyg					14,5 (plats 81)	Ja - samtliga kommuner					Topp 30
Ännu fler ska trivas i Skellefteå	Flyttnetton	67	95	-19	37	162						Jmf. 80000-prognos per år
Ufformat för nästa generation	Nöjd-medborgar-index kommersiellt utbud	67	61	25-34: 64	25-34: 64	64	Ja - deltagande kommuner	67	65			66
Enklare etablering för alla	Nöjd-medborgar-index fritidsmöjligheter	66	61	25-34: 60	25-34: 60	64	Ja - deltagande kommuner	66	64			65
	Nöjd-inflytande-index	47	44	25-34: 40	25-34: 40	46	Ja - deltagande kommuner					Önskat läge inte färdigt vid publicering
	TEM (turistekonomisk modell) Omsättning inresande turism					930 mkr						Ökning varje år
	Miljö och ekologisk hållbarhet följs upp i separat analys											
	Slutförda bostäder per kategori					62 lägenheter, 42 småhus						300 lägenheter, 100 småhus
	Genomflyttning nyanlända år 0					2013: 39 %						Under 20%
Enkla resor på människors villkor	Antal resor med kollektivtrafik (exkl. skolskjuts)					1 360 960						Fördubbling
Effektiva resor och godstransporter	Antal resenärer med flyg					319 806						600 000
Tillgänglig delaktighet	Bredbandstäckning 100 mbit/sek.					81%						99%